

Nuorisotalotoiminnan mieli 2000-luvulla

Tomi Kiilakoski. Puhe [Hyvinkään](#) uuden nuorisotalon Sillan avajaisissa 5.11. 2010. Silta on entinen hotelli, josta on kunnostettu moderni, nuorisotyölliset mitat täyttävä nuorisotalo.

Rakennuksilla on historiansa ja tarinansa. Kun hotellista sukeutuu nuorisotila, muuttuu muutakin kuin sisätilat. Syntyy uudenlaisia tarinoita, uutta kasvua ja uusia asioita, joita myöhemmin muistella. Syntyy myös uutta avoimuutta. Hotelli on yksityinen ja kaupallinen tila, monilta suljettu. Nuorisotila taas on julkinen tila, avoin kaikille niille, jotka kuuluvat talon käyttäjän ikäryhmään.

Hyvinkää on tehnyt ison investoinnin. Rakennuksen muodonmuutos hotellista nuorisotaloksi on hintava remontti, jonka myötä Suomeen syntyy uusi nuorisotila, tilava ja tunnelmallinen paikka, jossa hyvinkääläiset nuorisotyöntekijät voivat tehdä laadukasta nuorisotyötä ja jossa paikkakunnan nuoret voivat saada onnistumisen kokemuksia, tavata toisiaan, harrastaa, oleilla – sekä ennen kaikkea kasvaa yksin ja yhdessä, henkilökohtaisesti ja ryhminä.

Uuden nuorisotalon perustaminen on juhlan arvoinen tapahtuma. Juhlassa on syytä kunnioittaa taloa ja siellä tehtävää toimintaa. Parhaiten sitä kunnioittaa ajattelemalla sitä ja pysähtymällä miettämään, minkälaisen syiden vuoksi se on olemassa. Ajattelemalla on mielen etsimistä ja merkityksen hakemista toiminnasta. Nuorisotoiminnan luonteen ja mielen pohdinnassa voi ottaa vauhtia Martin Heideggerilta, joka totesi upeassa juhlapuheessaan ihailemalleen säveltäjälle ajattelemattomuuden olevan ”kammottava vieras, joka nyky maailmassa pääsee ja mahtuu kaikkialle”. Hyvässä juhlassa tämä katala vieras jää osatta ja juhlan kohdetta juhlistetaan sillä ominaisuudella, joka meistä tekee inhimillisiä – ajattelemalla.

Nuorisotalo tilana

Viime aikoina on kiinnitetty huomiota kaupunkitilan muutoksiin. Suoranaisesti kaupalliset tilat lisääntyvät. Ostoskeskuksia ja kahviloita rakennetaan kaikkialle. Myös ei-kaupalliset tilat täyttyvät kaupallisuudella. Puistoissa on mainoksia, kadunvarsilla sitä sun tätä kaupallista tiedotetta ja informaatiota. Kaupallisuudessa ei ole sinällään pahaa, mutta täytyy tietysti muistaa, ettei kaikilla nuorilla ole tasavertaista mahdollisuutta osallistua kuluttajana. Raha ratkaisee, nuorillakin. Se vaikuttaa kaveripiiriin, mahdollisuuksiin tuottaa oma identiteetti kuluttamalla sekä rajoittaa harrastusmahdollisuuksia. Tarvitaan tiloja, joihin tulemiseen ei tarvitse rahaa.

Nuorisokulttuureihin kuuluu voimakas itsensä esittäminen muille nuorille ja aikuisillekin. Nuoret näkyvät ja kuuluvat. Aina nuorten oma toiminta ei mahdu ahtaammaksi käyvän kaupunkitilan raameihin. Sieltä sun täältä on korostettu, että kaupungeissa tarvitaan muitakin kuin kaupallisia tiloja. Nuoret tarvitsevat tiloja, joissa voi tehdä, harrastaa tai vain oleilla. Nuorisotila on yhtä aikaa tekemisen ja olemisen tila. Se on merkillinen tila kaupungissa. Tämä merkillisyys käy ilmi esimerkiksi tarkastelemalla, mihin muihin tiloihin sitä on verrattu.

Tyypillinen tapa kuvata nuorisotaloa on sanoa sen olevan *toinen koti*. Kielikuva kiinnittää huomiota siihen, että nuorisotalon halutaan olevan paikka, jonne nuori voi tulla vapaasti, ilman että hänen tarvitsee jännittää. Kynnys on matala ja ovi avoinna jokaiselle. Toisen kodin ajatus kiinnittää huomiota myös siihen, että nuorisotalo osallistuu yhtenä kasvattajana nuorille tärkeiden

kasvatusympäristöjen joukkoon. Kuten kotonakin, myös nuorisotalolla pyritään tukemaan nuorta omassa kasvussaan ja tarvittaessa ohjaamaan nuorta hyvään kansalaisuuteen.

Erityisen tärkeä toisen kodin ajatus on niille nuorille, joiden oma, ensimmäinen koti on rikki ja turvaton. Nuorisotalolla on turvallinen aikuinen, jolle voi jakaa huolensa silloinkin, kun muita aikuisia ei ole näköpiirissä.

Kyetäkseen olemaan toinen koti täytyy nuorisotalo rakentaa viihtyisäksi paikaksi, jossa voi oleilla tai harrastaa. Nuorisotalo on sekä tekemisen että olemisen tila. Tätä tuo esiin kielikuva, jonka mukaan nuorisotalo on *yhteinen olohuone*. Kuten olohuone yleensä, nuorisotalo kokoaa ihmiset yhteen. Siinä missä oma huone on yksityinen tila, jonne vetäytyä, on olohuone yhteinen tila, jossa on tarkoituskin olla yhdessä muiden ihmisten kanssa. Nuorisotyölle peruslähtökohta on ollut kerätä nuoret ryhmäksi ja antaa heidät toimia porukkoina. Nuorisotyön kasvatustoiminta rakentuu ryhmätoiminnan kasvattavan vaikutuksen varaan – joka nuorisotalon tapauksessa sijoittuu olohuonemaiseen, viihtyisään ja nuorisokulttuuriseen tilaan.

Luomalla rauhallisen kasvatusympäristön, joka on viihtyisä ja kiireetön, nuorisotyö rakentaa suorittamisesta ja vaateista vapaan ympäristön. Siellä nuorta ei mitata eikä häntä vertailla muihin. Hän ei ole ongelmiansa kansio tai historiansa leimaama korjaamisen kohde. Nuori kelpaa sellaisena kuin on, ja sellaisena hänet pyritään kohtaamaan. Tämän johdosta nuorisotilaa on sanottu *turvapaikaksi* kilpailu- ja suoritusyhteiskunnan touhukentiltä. Kasvuun kuuluu myös mahdollisuus olla, oleilla ja hengata. Asiat voi tehdä nuorten rytmisesti, ilman näkyviä pakkoja ja pakotteita.

Viime vuosisadan hotelli ja tämän vuosituhannen ja –sadan työmuoto

Toinen koti, olohuone, turvapaikka – kaikki sanat kuvaavat niitä piirteitä, joita nuorisotalolla on *oppimisympäristönä*. Viihtyisyyden lisäksi siitä pyritään rakentamaan turvallinen. Tilalle luodaan puitteet joihin nuoret voivat tulla ilman pelkoa. Tämä tarkoittaa sitä, että tiloilla puututaan päihteisiin, epäsosiaaliseen käytökseen ja johdatellaan kestävä kehityksen ja terveiden elämäntapojen poluille. Päihteetön tila takaa, että nuori saa kokemuksia siitä, että hauskaa voi pitää ilman alkoholia. Toisinaan tulee ajatelleeksi, että aikuisetkin hyötyisivät tästä opista.

Nuorille nuorisotalolla on omat merkityksensä. Työntekijöille talo on *työpaikka*. Siellä toimii joukko ammattimaisia ihmisiä, jotka määrittävät omaa toimintaansa kasvatukseksi, jota ei ohjaa tiukka opetussuunnitelma, vaan jaettu nuorisotyöllinen arvopohja ja eetos, joka kunnioittaa nuorten omaa toimintaa ja ymmärtää nuoruutta elämänvaiheena. Nuoret tarvitsevat eri palveluja kuin vanhemmat kuntalaiset tai lapset. Näitä palveluja nuorisotyö tarjoaa omalla ketterällä tavallaan.

Laajasti katsoen nuorisotila on nuorisotyön *työväline*. Kun työntekijöillä on tila, jossa toimia yhdessä nuorten kanssa, heidän on mahdollista rakentaa kohtaamisen hetket ja tuokiot omaa työtään tukeviksi. Tätä työvälinettä voivat hyödyntää muutkin kuntapalvelujen tuottajat, esimerkiksi tuomalla koululuokkia nuorisotalolle ryhmäytymään ja kasvamaan yhteisönä – näinhän Hyvinkäällä on jo tehtykin.

Olen itse toiminut viitenä kesänä terästehtaalla Raahessa. Siellä opin, mitä ammattiylpeys on: se on sitä, ettei tee työtään kehoilla työkaluilla. Nuorisotaloon investoiminen on kunnollisiin työvälineisiin investoimista.

Haluan onnitella Hyvinkäätä uudesta nuorisotilasta. Olen vakuuttunut, etteivät rahat mene hukkaan, vaan tulevat säästöinä takaisin. Ennaltaehkäisevä työ on halvempaa ja usein inhimillisempää kuin korjaava työ, jonka aika on silloin kun ongelmat ovat isoja. On tehtävä työtä, etteivät ongelmat suurene. Tähän nuorisotalo on hyvä olohuone, oppimisympäristö ja työväline.

Itse toivon, että entisestä hotellista kehkeytyy nuorten avoin majatalo, jonne kuka tahansa nuori voi tulla viihtymään, kasvamaan tai tapaamaan kavereitaan ja siellä olevia turvallisia aikuisia. Parhaimmillaan se voi tarjota nuorille jalansijan, jossa voi juurtua tarvitsemansa ajan ja josta käsin voi ponnistaa omaan kotikaupunkiinsa, maailmalle, tulevaisuuteen.

Ajattelemisen aihetta puhetta kirjoitettaessa – ja kovin usein muulloinkin – on tarjonnut Martin Heideggerin Silleen jättäminen, jonka Reijo Kupiainen suomensi taidolla. Sen on julkaissut Niin & näin- lehti filosofisessa julkaisusarjassaan. Sitaatti on sivuilta 13-14.